

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžnč/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014010091
Dátum vydania rozhodnutia:	07.08.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9014010091.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: W. W., trvale bytom I. N. č. XXX/XX, B., právne zastúpenej JUDr. Jánom Vaškom, advokátom v Prievidzi, Podjavorinskej č. 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, takto

rozhodol:

Konanie o návrhu navrhovateľky **z a s t a v u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Návrhom zo dňa 20. júna 2014, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 24. júna 2014, sa navrhovateľka domáhala konania podľa § 250t O.s.p. a nasl. proti nečinnosti správneho orgánu v konaní o jej nároku na invalidný dôchodok podľa ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

II.

Návrh

Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 15Sd/85/2013-41 zo dňa 9. decembra 2013 bolo zrušené rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25. januára 2013 o zamietnutí jej invalidného dôchodku a vec bola odporkyni vrátená na ďalšie konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13. januára 2014 a odporkyňa mala v zmysle § 210 ods. 2 zákona vo veci vydať nové rozhodnutie do 60 dní.

Navrhovateľka zdôraznila, že o invalidný dôchodok požiadala už v roku 2012 a hoci je jej zdravotný stav veľmi zlý, odporkyňa ju dlhodobo ukracuje v jej nárokoch zaručených nielen zákonom ale aj Ústavou

SR.

Uviedla, že odporkyňa opakovane upozorňovala na blížiaci sa koniec zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia podľa § 210 ods. 2 zákona a následne žiadala aj o vydanie nového rozhodnutia listami č. 857/88 zo dňa 6. marca 2014, č. 857/135 zo dňa 22. apríla 2014 a 857/160 zo dňa 26. mája 2014, no do dnešného dňa odporkyňa nové rozhodnutie nevydala a absolútne nezákonne jej listom zo dňa 26. marca 2014 oznámila predĺženie lehoty podľa § 210 ods. 2 zákona. Ako dôvod predĺženia lehoty odporkyňa uviedla, že posudkový lekár odročil posúdenie môjho zdravotného stavu, pretože mala odporúčené absolvovať viaceré vyšetrenia.

Navrhovateľka poukázala na to, že podľa § 210 ods. 2 zákona možno predĺžiť 60-dňovú lehotu v mimoriadne zložitých prípadoch, o čo však v jej prípade nešlo, nakoľko podľa jej názoru bol jej zlý zdravotný stav objektívne preukázaný záznamami odborných lekárov, ktoré odporkyňa bezdôvodne nerešpektovala.

Navrhovateľka dodala, že vzhľadom na koncepciu zákona nemala žiadny iný spôsob, ktorým by sa mohla domáhať nového rozhodnutia a preto žiadala, aby na základe uvedených dôvodov súd v zmysle § 250t a 250u O.s.p. bez nariadenia pojednávania uložil odporkyni vydať a doručiť jej rozhodnutie vo veci jej invalidného dôchodku a zároveň si uplatnila návrhu trov konania.

III.

Vyjadrenie odporkyne

K návrhu navrhovateľky sa odporkyňa písomne vyjadrila a navrhla návrh zamietnuť ako nedôvodný.

Uviedla, že navrhovateľka si žiadosťou spísanou dňa 9. januára 2013 uplatnila nárok na invalidný dôchodok od 10. júla 2012. Podľa Lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza, zo dňa 9. januára 2013 navrhovateľka nebola uznaná invalidnou podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Preto bola žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok rozhodnutím zo dňa 25. januára 2013 zamietnutá.

Uvedené rozhodnutie navrhovateľka napadla opravným prostriedkom, ktorému Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 15Sd/85/2013-41 zo dňa 9. decembra 2013 vyhovel, rozhodnutie odporkyne zo dňa 25. januára 2013 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. V citovanom rozsudku bolo Sociálnej poisťovni uložené v ďalšom konaní doplniť dokazovanie tak, aby bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne komplexne a objektívne medicínsky zhodnotený a v tejto súvislosti bolo potrebné, aby navrhovateľka absolvovala viaceré vyšetrenia, nálezy z ktorých mali rozhodujúci vplyv pri posudzovaní jej zdravotného stavu. V rámci realizácie uvedeného rozsudku bol posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza, listom zo dňa 3. februára 2014 požiadaný o opätovné posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky. Zdravotný stav však bol dňa 3. marca 2014 posúdený z dôvodu, že navrhovateľke bolo odporúčané absolvovať ďalšie vyšetrenia podstatné pre posúdenie jej zdravotného stavu. Následne odporkyňa navrhovateľku listom zo dňa 26. marca 2014 upovedomila o predĺžení lehoty podľa § 210 ods. 2 zákona o ďalších 60 dní z dôvodu zisťovania rozhodných skutočností na vznik nároku na dôchodkovú dávku a jej sumu.

Odporkyňa ďalej uviedla, že na základe Lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza, zo dňa 14. apríla 2014, doručenej dňa 5. mája 2014, bola navrhovateľka uznaná invalidnou podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav mala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, s dátumom vzniku invalidity od 14. apríla 2014.

Pre posúdenie nároku a určenie sumy invalidného dôchodku bolo potrebné pred vydaním rozhodnutia zistiť skutočný stav veci a na tento účel obstarat' ďalšie potrebné podklady, a to evidenčný list

dôchodkového poistenia za obdobie od 1. januára 2013 do 17. mája 2014 a potvrdenie o zastavení výplaty nemocenských dávok.

Po zabezpečení uvedených podkladov odporkyňa rozhodnutím zo dňa 17. júna 2014 priznala navrhovateľke invalidný dôchodok v súlade s § 80, t.j. od zastavenia výplaty nemocenských dávok - od 18. mája 2014 v sume 115,80 Eur mesačne. Pravidelná výplata invalidného dôchodku bola zabezpečená od 14. júla 2014 na účet navrhovateľky a na tento účet jej bol dňa 25. júna 2014 poukázaný aj invalidný dôchodok za obdobie od 18. mája 2014 do 13. júla 2014.

Rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku zo dňa 17. júna 2014 spolu s oznámením o výplate dôchodku na účet boli navrhovateľke expedované dňa 24. júna 2014 a fotokópia predmetného rozhodnutia bola zaslaná jej právnenému zástupcovi dňa 27. júna 2014. Odporkyňa na záver dodala, že právny zástupca navrhovateľky už doručil odporkyni dňa 4. júla 2014 návrh na preskúmanie uvedeného rozhodnutia zo dňa 17. júna 2014.

IV.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd vecne príslušný podľa § 246 ods. 2 písm. b/ O.s.p. na konanie o podanom návrhu na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy po oboznámení sa s obsahom návrhu ako i s predloženým administratívnym spisom, preskúmajúc vec bez nariadenia pojednávania (§ 250t ods. 4 veta prvá O.s.p.), dospel k záveru, že na ďalšie konanie odpadli dôvody (§ 250t ods. 6 O.s.p.).

V predmetnej právnej veci sa navrhovateľka domáhala uloženia povinnosti odporkyni konať vo veci jej invalidného dôchodku po tom, čo pôvodné rozhodnutie o zamietnutí jej nároku na invalidný dôchodok krajský súd v preskúmvacom konaní zrušil a vrátil vec odporkyni na nové konanie.

Podľa § 250t ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 O.s.p. súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania, primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Podľa § 250t ods. 6 O.s.p. predseda senátu konanie zastaví, ak odpadli dôvody na ďalšie konanie, a zároveň rozhodne o trovách konania.

Podľa § 210 zákona organizačné zložky Sociálnej poisťovne vydávajú rozhodnutie vo veciach uvedených v § 178 ods. 1 písm. a/ a v § 179 ods. 1 písm. a/ a b/ (ods. 1).

Organizačné zložky Sociálnej poisťovne sú povinné rozhodnúť vo veciach uvedených v odseku 1 najneskôr do 60 dní od začatia konania, v mimoriadne zložitých prípadoch možno túto lehotu predĺžiť najviac o 60 dní, čo treba oznámiť účastníkom konania (ods. 2).

Právo na konanie bez zbytočných prietáhov je považované za súčasť práva na súdnu ochranu. Toto právo sa však netýka iba konania na súde, ale aj v konaní pred inými orgánmi, ktoré rozhodujú o právach a záväzkoch fyzických a právnických osôb. Takýmito právami sú spravidla aj práva, ktorých proces podlieha súdnemu preskúmaniu v zmysle ustanovení piatej časti O.s.p.

Nečinnosť správneho orgánu ako nezákonný jav nastáva vtedy, keď správny orgán vo veci nekoná (je pasívny), hoci podľa zákona je povinný konať. To znamená, že v zmysle § 250t ods. 1 O.s.p. možno nečinnosť správneho orgánu považovať za nezákonnú a protiprávnu len v takých prípadoch, keď obsahom príslušnej právnej normy je povinnosť správneho orgánu konať. Nečinnosťou orgánu verejnej správy sa teda rozumie jeho pasivita vo veciach napriek absencii zákonnej alebo faktickej prekážky v konaní a rozhodovaní správneho orgánu. Takéto nekonanie však musí byť v rozpore s konkrétnym zákonným ustanovením, ktoré obsahuje príkaz pre správny orgán postupovať, konať, vykonávať určité procesné úkony a rozhodovať. Tento záver vyplýva aj rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. sp. zn. I. ÚS 225/08, sp. zn. III. ÚS 282/08, sp. zn. III. ÚS 70/09.

V predmetnej veci súd dospel k záveru, že dôvody pre konanie o nečinnosti správneho orgánu už odpadli, nakoľko odporkyňa už vo veci rozhodla dňa 17. júna 2014.

Nakoľko si však navrhovateľka v tomto konaní uplatnila náhradu trov, bolo potrebné posúdiť, či by inak boli splnené predpoklady pre konanie podľa § 250t O.s.p.

Predpokladom pre konanie podľa § 250t a nasl. O.s.p., okrem iného, je povinnosť správneho orgánu určitým spôsobom konať, či rozhodnúť, vyplývajúca priamo zo zákona, pričom tento orgán tak nekoná napriek neexistencii žiadnej prekážky.

Navrhovateľka tvrdila, že odporkyňa bezdôvodne nekonala a nerozhodla o jej nároku v zákonnej lehote v zmysle ustanovenia § 210 zákona.

V predmetnej veci treba poukázať na to, že odporkyňa rozhodla o nároku navrhovateľky uplatnenom žiadosťou spísanou dňa 9. januára 2013 tak, že jej žiadosť zamietla. V konaní o opravnom prostriedku navrhovateľky krajský súd zamietavé rozhodnutie odporkyne zrušil, vrátil jej vec na nové konanie a uložil jej, aby „...zdravotný stav navrhovateľky bol opätovne komplexne a objektívne medicínsky zhodnotený (§ 195, § 196 a nasl. zákona), v prípade potreby vykonať aj konzultáciu s príslušnými špecialistami, ktorí navrhovateľku ošetrujú. V súvislosti s tým je potom nutné sa opätovne zaoberať MPSVZČ, prípadne vysvetliť, prečo nie je možné hodnotiť zdravotný stav navrhovateľky podľa inej kapitoly prílohy č. 4 k zákonu a vzhľadom na iné pridružené zdravotné problémy, zvážiť percentuálne navýšenie podľa § 71 ods. 8 zákona...“. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13. januára 2014.

Odporkyňa po vrátení veci v intenciách zrušujúceho rozsudku doplnila dokazovanie - zdravotný stav navrhovateľky bol znovu posudzovaný. Odporkyňa žiadosťou zo dňa 3. februára 2014 žiadala posudkového lekára o nové posúdenie zdravotného stavu, ktoré sa malo realizovať dňa 3. marca 2014, avšak ďalšie posúdenie posudkovým lekárom sa uskutočnilo až dňa 14. apríla 2014, nakoľko navrhovateľka mala absolvovať ešte viaceré lekárske odborné vyšetrenia. O uvedenom predĺžení lehoty odporkyňa navrhovateľku upovedomila listom zo dňa 26. marca 2014. Tu je potrebné dodať, že z ustanovenia § 210 ods. 2 nevyplýva povinnosť odporkyne informovať účastníka dávkového konania o predĺžení lehoty vopred, teda pred uplynutím 60-dňovej lehoty podľa ods. 1. Pokiaľ teda odporkyňa informovala navrhovateľku o predĺžení lehoty i s uvedením dôvodov, hoci až po uplynutí lehoty podľa ods. 1, splnila si tak svoju zákonnú povinnosť.

Hoci bol zdravotný stav navrhovateľky posúdený dňa 14. apríla 2014 so záverom o jej invalidite (vznik invalidity bol stanovený ku 14.04.2014), odporkyňa ešte nemohla vo veci vydať rozhodnutie o výške dávky, pretože k tomu bolo potrebné zabezpečiť ďalšie podklady a to konkrétne evidenčný list dôchodkového poistenia za obdobie od 1. januára 2013 do 17. mája 2014 a potvrdenie o zastavení výplat nemocenských dávok. Pre vyššie uvedené okolnosti (ktoré vyplynuli aj z pripojeného administratívneho spisu odporkyne) odporkyňa nemohla o nároku navrhovateľky rozhodnúť v lehote 60 dní v zmysle § 210 zákona. Odporkyňa, teda až po skompletizovaní spisového materiálu mohla vydať rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku navrhovateľke. Rozhodnutie zo dňa 17. júna 2014 bolo expedované dňa 24. júna 2014.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa mala rozhodnúť do 14. mája 2014, kedy uplynula predĺžená 60-dňová lehota (podľa § 210 ods. 2 zákona) od uplynutia 60-dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia podľa § 210 ods. 1 (ktorá začala plynúť po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku krajského súdu o zrušení pôvodného zamietavého rozhodnutia odporkyne). Zároveň však nemožno konštatovať, že odporkyňa vo veci nekonala, hoci konať mala, napriek neexistencii žiadneho vážneho dôvodu. Odporkyni síce zákon stanovil lehotu na rozhodnutie (60 dní + predĺženie o ďalších 60 dní), pričom v predmetnej veci rozhodnutie bolo vydané až po uplynutí predĺženej lehoty, avšak nemožno dôjsť k záveru o nečinnosti odporkyne. Táto totiž nebola pasívna bezdôvodne, práve naopak - odporkyni bránili vo vydaní rozhodnutia v termíne do 14. mája 2014 faktické prekážky a síce nevyhnutnosť doplniť podklady pre vydanie konečného rozhodnutia.

Z dôvodu, že odporkyňa vo veci už rozhodla dňa 17. júna 2014 (návrh zo dňa 20.06.2014 bol súdu doručený dňa 24.06.2014), bolo potrebné konštatovať, že dôvody na ďalšie konanie odpadli (§ 250t ods. 6 O.s.p.), a preto predsedníčka senátu konanie o ňom zastavil.

O náhrade trov konania predsedníčka senátu rozhodla taktiež podľa § 250t ods. 6 O.s.p. tak, že navrhovateľke nepriznala právo na náhradu trov konania, pretože z vyššie uvedených dôvodov by nebolo možné jej návrh považovať za dôvodný.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.